

TABOR ima vsak dan, razen nedelje in praznikov, ob 12. uri s 44. umom naslednjega dne ter stane celotno 180 K, polletno 90 K, šestletno 45 K, mesečno 15 K, in se plačuje po dogovoru. Pri vsaki naročnini objavi popust.

Naročniki so pri vsaki naročnini: TABOR, Maribor, Jurčičeva ulica št. 4.

TABOR

UREDNISTVO se nahaja v Mariboru, Jurčičeva ul. št. 4, I. nadstropje. Telefon interurb. št. 276. UPRAVA se nahaja v Jurčičevi ulici št. 4, pritličje. Telefon št. 24. ŠHS poštnoštevilni znak št. 11.787.

Na naročila brez denarja se ne vira. — Rokopis se ne vrne.

Leto: II.

Maribor, torek 22. marca 1921

Številka: 65.

Upravna razdelitev naše države na pokrajine.

Korektura meje z Avstrijo. — Proslava aneksije v Trstu. — Poljski poraz v Gornji Šleziji.

Dan žalobe.

Maribor, 21. marca.

Kar čuti res jugoslovensko, kar danes soobčuti bol naših bratov na jugu, vse to se je zbralo včeraj že pred določenim časom na Glavnem trgu v večtisočero armado, pripravljeno ne samo za žalovanje, ampak tudi za dejanje. Izostala je le internacionala — črna in rdeča. Izostali so zastopniki, ki se sicer radi širokoustijo kot predstavniki slovenskega naroda, kot reprezentanti večine prebivalstva Maribora. In tako je prav. Danes je Maribor javno pokazal, kdo izmed vseh 24.000, ki so se vpisali za Slovence, si upa tudi javno protestirati proti prijateljem tistih, ki so še pred letom na vse kriplje delali na to, da ti prijatelji od juga zaslužijo tudi Maribor. Od strani SLS jih je bilo malo, ki bi si bili upali ta zgodovinski trenotek javno pokazati svoje jugoslovensko prepričanje. Govornika profesorja Kovačiča ne štejemo k SLS; nastopil je v imenu „Zgodovinskega društva“, pa tudi sicer profesor Kovačiča ne štejemo med SLS politike. Kje so bili ta dan zastopniki stranke, ki je imela svojega reprezentanta na mestnem magistratu? Pogrešali smo tudi večje udeležbe one mladine, ki ima izvršiti v tem slovesnem trenutku zaobljubeno prisego osvobojenja naših bratov, ki so ta dan obojtelno bili proglašeni kot sužnji laškega imperijalizma. Razen na mestnem magistratu, nad Veliko kavarno, na glavni pošti, Mestni hranilnici, Mariborski tiskarni, kavarni „Central“, in gostilni „Jadranski Primorec“, ni bilo opaziti zastav. V Ljubljani se je od oficalne strani pozivalo občinstvo k razobešenju žalnih zastav. V Mariboru res nimamo nikogar, ki bi bil čutil potrebo izdati tak poziv?

Zalno manifestacijo na Glavnem trgu

je raz balkona mestnega magistrata otvoril v imenu „Jugoslovenske Matice“ profesor Ribarič. „Danes pojo zvonovi s stolpu sv. Justa, Te deum laudamus.“ Danes se bo obrnil tudi naš Gregorčič v svojem grobu ob strahovitem udarcu, ki ga ta dan doživi naš narod na jugu. Ostanimi zvesti veliki ideji osvobojenja naših bratov, ta ideja naj se širi po vseh naših domovih. Delo osvobojenja more izvršiti močna organizacija in to je „Jugoslovenska Matica“, ki naj obseza ves življ jugoslovenski...

Dr. Sernec je v imenu „Sokola“ opozarjal, da same solze ne pomagajo nič, treba trdnega sklepa za resno delo. Domovini treba pogumnih vojakov in treba resnega sokolskega dela. Kakor so nas osvobodili srbski junaki, tako naj naša sokolska mladina nekoč vkoraka na jug, prinašajoč odrešenje našim bratom. V tem sklepu ne obupavajte! Pride dan osvobojenja vseh jugoslovenskih bratov...

Pevski zbor „Glasbene Matice“ in „Drave“ zapoje „Morje Adrijsko...“ tisočera očesa se nehote zarosijo.

Gjuro Džamonija, živahno pozdravljen, izpregovori v imenu JDS. „Zasužnjeni Tirolci so zakopali svojo zastavo, da počiva do dne osvobojenja. A mi svoje zastave ne pokopljemo (burno pritrdjevanje). Kot so Srbi svojčas dočakali osvobojenja svojega Kosovega, tako bomo tudi mi dočakali odrešenje našega Kosovega, našega Jadrana, našega Gosposvetskega polja...“ Govornik nalaga materam Slovenkam svečano prisego, da že v naročju, že z materinim mlekom pripravljajo mladino za to osvobojenje.

Profesor Kovačič (v imenu „Zgodovinskega društva“) priporoča za delo osvobojenja troje orožij: delo, varčnost, red! Spominja kako so Srbi po berlinski pogodbi l. 1878 izgubili Bosno

ostalo, nosijo verige suženjstva. V njihovih očeh je bolest, težja in boljše kot smrt sama. Lica, preorana od solza, so upadla, telesa medla in izsušena... A glave ne klonejo. Saj so na svoji lastni zemlji, ki jih je rodila in na kateri so vzrasli. Reš je, da se sedaj širi po nji tujec, ki jih tepta in tlači huje ko sužnje, ali prišel bo dan, ko tega ne bo več. To upanje tli v slehernem srcu in te nade jim ne odvzame nobeden.

Srečevali so me ti krvniki, se nasmejevali, rogali, pilepljali na hrbet letake z napisi „Vittoria gloriosa“ ter metali kamenje za menoj. Ali nisem se menil zanje, vajen sem bil tega. Ali naj iščem zavetja pri oblasti? Pri kakšni? Ko me je pred letom dni napadla na Livadi družina, me pretepla, raztrgala obleko ter pokradla denar in sem se pri oblasti pritožil, so me zaprli 14 dni, ker sem baje izzival mirne ljudi. In to morajo trpeti naši ljudje dan za dnem, fašistovska golazen ima proste roke.

Z na pol podrtega balkona sem opazoval solčni zaton. Kri je curljala na plavkaste gore, na blestečo Sočo, na razpokane in očrnele zidove hiš. Tema se je plazila, ne vem od kod, potuhnjeno in hinavsko. Z mrtvim usmevom je hla-

in Hercegovino in vendar je za te zaslužene brate napočil dan odrešenja. „Vsaka krivica se enkrat maščuje, tudi ta se bo! Kar je Bog združil, naj človek ne razdruži in naj bo to tudi Italijan!“ (Burno pritrdjevanje).

Nadučitelj Hren je v imenu NSS navzoče opozoril, da naših bratov ne bodo rešili protestni shodi, temveč delo. Treba se pripraviti že zdaj. Protestirajmo zoper svoje lastne razvade, ki škodujejo delu osvobojenja. Le močan narod, močna država, zdrava mladina z jasnimi cilji je zmožna izvesti delo osvobojenja.

Med zadnjim spevom pevskega zbora pod vodstvom Oskarja Deva so Sokoli prevzeli ureditev sprevo, ki se je ob tritisočeri udeležbi pomikal skozi Gosposko ulico na Koroščevo in Maistrovo ulico, Aleksandrovo cesto ter nazaj proti Glavnemu trgu, kjer se je razšel. Slovenske deklice se pridno prodajale žalobne znake.

Zadnji zimski dan je zrl na to žalobno manifestacijo v znamenju viharjev in prirodne pobune, kakor da je vsak trenotek pričakovati izbruha. In po dolgem času je zopet pripihal jug podeč pred seboj temne oblake. Ali zmagala je moč solnca, zapustivši nam krasen topel večer. Naj bo ta prirodni pojav simbol usode tega dne. Če hočemo izvršiti prisego, storjeno ob tej slovesni uri, ne strašimo se viharjev, ne pobune pravičnih nad krivičnimi... moč solnca združen narod bo v zavesti svojih pravic strl tudi to krivico ter prinesel našim bratom na jugu in severu jasno vreme — osvobojenje!

* * *

F. Zalnega dne v Ljubljani.

LDU Ljubljana, 20. marca. Danes dopoldne se je vršila velika žalna manifestacija ljubljanskega prebivalstva kot protest proti današnji italijanski aneksij-

stala po še preostali svetlobi, jo davila ter se polasčala pokrajine. Na črnkastomodrem firmamentu so se vžigale zvezde kakor lučke...

Stopil sem v sobo, prižgal lojevo svečo ter sedel za mizo. Na nasprotni steni je skakala moja senca, se nižala in dvigala. Plamen je trepetal v vetru, ki je pihal skozi špranje zidu. Zeblo me je, ker so bile šipe v oknih razbite. Ogrnil sem se v plašč brez gumba, izvelkel iz zaprašenega kupa knjig stare spise ter listal po njih.

Sum je prihajal s ceste. Zdelo se mi je, kakor da slišim pritajeno govorjenje, rezke klice, zvenkljanje orožja. Ko sem pogledal skozi okno, nisem videl v temi drugega, kakor brezkončno dolgo maso ljudi, ki se je valila proti mestu. Postavil sem svečo k oknu ter še enkrat pogledal ven. Lasje so se mi zaježili, omahnil sem. Cutil sem, kako mi ledeni kri po žilah in da mi srce prestaja biti. S trudom sem se oprijel stola in strmel na pol blazen na te postave. To so bili oni, ki so spali doslej pod Kalvarijo, Oslavijo, Sv. Valentinom, Sv. Goro. Imeli so še sledove zemlje na sebi. Iz ran je curljala kri, manjkale so jim lobanje, nekaterim roka, drugim noga. Oprijemali so

ski proslavi v Trstu. Na prostornem Kongresnem trgu, pred vseučiliščem, se je zbrala ogromna množica ljudi, šolske mladine ljudskih in srednjih šol, rektor in profesorji univerze, akademikov, nebroj društev in korporacij z zastavami, zastopniki tukajšnjih čeških, poljskih in ruskih udruženj, češki poslanci in politiki, ki so prišli na zborovanje NSS in dr. Kmalu po 10. uri so združeni pevci ljubljanskih društev uvedli manifestacijo z mogočnim zborom „Buči, buči morje adrijsko“. Nastopilo je več govornikov, ki so zbrani množici in šolski mladini v globokih in navdušenih besedah tolmačili grenke trenutke, ki jih preživlja jugoslovenski narod in bodrili k vstrajnemu delu in doslednemu pripravljanju za dosego končnega osvobojenja celokupnega jugoslovanskega naroda. Slavnostno je bil položen temeljni kamen za spomenik, na današnji, za zgodovino Jugoslovenov usodepolni dan, nakar so združeni pevski zbori zapeli pomembno Juvancevo skladbo „Slovenska zemlja“ z mogočnimi akordi „Bože pravde“, „Lepa naša domovina“ in „Naprej zastava Slave“, ki jih je množica poslušala odkritih glav in v pobožni tišini. Nato je bila zaključena žalna manifestacija, ki je zapustila v vsej nebrojni množici globok vtis in trajen spomin.

Notranja in zunanja politika.

* Po sporazumu z muslimani. Glavni odbor muslimanskega kluba je imel danes sejo, na kateri se je razpravljalo o položaju, ki je nastal vsled sporazuma z vlado. Sklenilo se je več ukrepov politično praktičnega značaja, ki se predložijo ministrskemu predsedniku. Namesto poslanca Seriča je izvoljen za tajnika kluba Hasan Alič. Od muslimanskega

se bližnjih, ki so imeli raztrgana prsa, prevrtane vratove, razmesarjene trebuhe, iztaknjene oči. Hiteli so, kakor da ne morejo dočakati časa, ko dospo na cilj. Iz vseh strani so stopale te strašne postave na cesto, se strnile v vrsto in korakale dalje. V rokah so nosili puške, bodala, sablje in strojnice. Vse je bilo zarjavelo. Govorili so med seboj, škrtali z zobmi in pretli s pestmi. Nisem jih razumel, o čem so se pomenkovali.

Tedaj sem se vzel skozi okno, pomahnjal z roko, ter vprašal onega, ki je hodil iz vrste: „Povej mi, človek, kaj vas je napotilo, da ste vstali iz grobov in kam greste?“ Pogledal me je s svojimi votlimi očmi in dejal z glasom, ki je prihajal iz onega sveta: „Poglej nas, ki smo izdahnili na tej zemlji, jo namočili s krvjo in umirali v stotisočih. Mislili smo, da vam prinesemo svobodo, ali izkravali smo zaman. Dovolj nam je bilo vaše suženjstvo. Vaše solze so dosepele do naših kosti. Gremo, da maščujemo vas in nas.“

Celo noč so hodile te trume mimo mene. Vedno več jih je bilo. Črne zastave so vihrale nad njimi, orožje je zvenketalo...

Mučeniki.

Angelj smrti je razprostrl svoje peruti nad Primorjem. Naše zlato južno solnce, ki je božalo s svojimi žarki naše ravane, je nenadoma zakrnavelo. Vse je plavalo v tej krvi: morje, mesta, trgi, vasi, gore, planjave. In Soča, ki se zdi kakor velikanška dolga solza, je zaihtela...

Vse to sem videl. Visoko gori na sešteljeni, s krvjo napojeni Kalvariji sem stal. Poleg mene so trohnili oni trije križi, ki jih je vojna porušila. Oprhnele lobanje, sive in že nekoliko zaraščene z mahom, so bile raztresene okrog. Povsod je bilo še videti cunje, zarjavelo orožje, streljivo, ogrođja topov in vozov. In pod to zemljo, razorano in razmetano od projektilov, so počivali tiho in nemo junaki. Koliko? Ne vem, a zdi se mi, da mnogo.

Stopal sem mimo razdrti, ožganih domov, mimo poteptanih polja, vinogradov. Smrtna tišina je vladala povsod. Kje je bil smeh, veselje, živahnost? Vse je izumrlo v taboriščih Strnišča, Lipnice. Boda ga je pokopala, lakota, trpljenje, pomanjkanje, domotožje. Drug za drugim so legli v tujini v grob. In kar jih je še

kluba so ostali v Beogradu samo štirje poslanci, ki bodo vodili tekoče posle kluba in zastopali stranko v ustavnem odseku. Ostali so odpotovali domov.

* **Seja ustavnega odbora**, ki bi se bila morala vršiti v soboto ob 16. uri, je bila odgojena, ker ni bil dosežen sporazum glede nekaterih členov ustavnega načrta.

* **Naš deficit**. Na podlagi dosedanjih podatkov je finančno ministrstvo ugotovilo, da znaša naš deficit v proračunu za leto 1921-22 okoli ene milijarde D.

* **Kompenzacijske pogodbe z Avstrijo**. Sklenjena je bila likvidacija vseh kompenzacijskih pogodb med Avstrijo in Jugoslavijo.

* **Ustavno delo** je zadnje dni obstalo pri vprašanju upravne razdelitve naše države, ker si tudi člani vladnih strank niso edini, kako naj se ta razdelitev izvrši. Nekateri so za srez, okruge in županije, drugi pa zahtevajo samoupravne oblasti, kot je bilo prvotno predvidevano. Upati pa je, da bo tudi v tem oziru kmalu prišlo do sporazuma, ter da bo ustava do konca meseca maja gotova.

* **Anglija in Čehoslovaška**. (LDU). Predsednik Masaryk je sprejel v soboto v prisotnosti ministra za zunanje stvari g. Clerka, ki mu je, v imenu angleškega kralja izjavil svoje simpatije z željo, da bi kmalu ozdravel in zopet prevzel vodstvo države, ki jo je vodil s toliko politično uvidevnostjo in tolikim uspehom. Obenem mu je sporočil pozdrave lorda Curzona z željo, da bi kmalu ozdravel. Predsednik se je zahvalil za izkazano zanimanje ter je imel s poslanikom daljši razgovor, katerega se je udeležil tudi minister za zunanje posle. Zatem je sprejel g. Clerk predsednika ministrskega sveta in se z njim dalje časa razgovarjal.

* **Pomen demisije avstrijskega poslanika v Madridu**. K neki vesti „Vossische Zeitung“, po kateri je zapleten avstrijski poslanik v Madridu, legacijski svetnik dr. Johan Gager v veliko korupcijsko afero, pri čemur gre za poverbo velikih svet, ki so bile namenjene avstrijski pomožni akciji, izve dopisni urad, da ni imenovani konzul nikakor kompromitiran, vendar je pa naprosil za demisijo, ker se je pričelo o njem javno razpravljati po listih, kar se nikakor ne sklada s njegovim dostojanstvom.

* **Usoda Kronštada**. Zadnje dni so poročila o poteku dogodkov v Rusiji vedno bolj zmedena in nasprotujoča. V soboto smo dobili poročilo, da so Kronštadt osvojili boljševiki, v nedeljo pa je trdilo neko drugo poročilo, da je Kronštadt še vedno v rokah upornikov, ter da so bili boljševiki premagani. Potrjena doslej ni ne ena ne druga vest.

* **Boji v Georgiji**. Iz Londona se javlja, da so zavzeli boljševiki po neki brzjavki iz Batuma georgijsko mesto Koti, ki leži ob Črnem morju. Štirindvajseturno premirje, ki se je sklenilo med Georgijci in boljševiki, je poteklo danes. Georgijska armada nadaljuje borbo.

* **Zasedba Nemčije**. Francoske in belgijske čete so zasedle nadalje Oberhausen. Berlinski listi poročajo, da bodo zasedle čehoslovaške čete Bavarsko, kar pa se s češke strani ne potrjuje.

* **Atentat na Savinkova**. V Varšavi je več boljševiških agentov poizkusilo atentat na bivšega ministra v vladi Kerenskoga, Borisa Savinkova, ki pa ni uspel. Aretiranih je bilo več agentov.

* **Bonar Law odstopil**. Premijerni minister Lloyd George je prečital v spodnji zbornici pismo Bonarja Lawa,

v katerem podaja demisijo kot strankin vodja v spodnji zbornici. Vzrok bolezni.

Zanimivosti.

Smola zabave željnih dam. Zanimivo pustolovščino ste doživeli dve zabave željni dami v Berolini. Nekega popoldneva se je spoznal trgovec Arys v kavarni na Potsdamskem trgu z dvema lepima damama, ki sta se čisto naravnost izrazili, da bi radi „lumpali“. Arys jima je odgovoril, da nima pri sebi dovolj denarja, ali ena dama, lastnica trgovine s slaščicami, mu je odgovorila, da je pripravljena posoditi mu potreben denar, ako ji da v jamstvo svoj briljantni prstan. Pri izplačilu posojila v znesku 500 mark je videl trgovec v denarnici dame precejšen kup bankovcev. O priliki poseta nekoga bara se je dama naenkrat spomnila, da mora v važnih opravkih domov, medtem ko je trgovec spremljal njeno tovarišico v Hallensee, kjer so razni ponočni lokali. Jedva je prva sedla v avto, da se odpelje domov, že je opazila, da ji manjka v torbici okroglo 6000 mark. Pozvala je takoj prvega policijskega agenta, naj izsledi Arysa in njeno prijateljico, ki se morata nahajati v preje imenovanih lokalih. Odpeljala sta se v Hallensee, ali para tam še ni bilo. Detektiv je končno našel Arysa v neki drugi kavarni, ga preiskal ter našel denar v njegovih — spodnjih hlačah. Pri zaščitovanju se je branil Arys, češ, da je denar njegov in da je denar skril na tem mestu le radi previdnosti, ker je bil že večkrat oropan pri takih znanjih z berolinskimi damami. Sodni dvor, kateremu je bil izročen, ni veroval temu zagovoru, temveč je obsodil „opreznega“ trgovca na 9 mesecev ječe. Ti dami si bodele najbrže to krogarijo zapomnili.

Dnevna kronika.

— **Občni zbor Jugoslovenske Matice** podružnice Maribor se vrši danes v torek ob 20. uri v Narodnem domu. Člani, popravite sramoto, ki smo jo doživeli v soboto, ko se je moral občni zbor radi premajhne udeležbe odgoditi!

— **Sramota**. Za dan sv. Jožeta dopoldan ob 10. uri v Narodni dom sklicani občni zbor mariborske podružnice Jugoslovenske Matice se je moral radi nezadostne udeležbe članov odgoditi. Tega v našem Mariboru, kjer je bilo doslej zanimanje za Matico tako razveseljivo, nismo pričakovali ter upamo, da bo radi tega današnji občni zbor tembolje obiskan.

— **Import Nemcev v Maribor**. Neka Mariborčanka se je te dni vozila nazaj iz Gradca. Z njo se je peljala tudi Nemka iz Gradca, ki je tekom pogovora povedala, da se pelje v Maribor, kjer nastopi službo blagajničarke v hotelu Meran. „Pa kako morete iti v službo v Maribor, če ne znate slovenski“, jo vpraša Mariborčanka. „O, saj tudi ni treba znati slovenski“, se je odrezala Nemka. „Gospa Friedel, ki me je najela, je rekla, da tam ne potrebujemo slovenščine“. — Konstatujemo samo, da se je to zgodilo ob času, ko naj praktično izvajamo represalije in ko bi morale naše oblasti iz Maribora očistiti vse, kar ne spada sem. In v take lokale zahajajo tudi naši zavedni Primorci.

— **Prekupovanje perutnine**. Prejeli smo: Trgovec s perutnino Löschnig s Tržaške ceste ima navado, da prekupe na trgu perutnino že na vse zgoode. Prakticira pa zelo previdno. Najprej pretehta vse kar mu ugaja in prodajalcem pove koliko bi on dal za določeno blago. Ako prodajalec ne dobi toliko od domačega občinstva, prihrani za Löschniga. Ako pa dobi kako posebno lepo žival, pa tudi pri prodaji poskoči z nadcenom. Tako je zadnje dni neka gospa kupila od kmetice purana za 160 K, kupčija je bila že sklenjena, a ko je Löschnig to slišal, je kmetici ponudil kar 200 K in tako je kmetica seveda raje prodala za 200 K. (To bi bilo nekaj hvaležnega za verižniški urad.) Na zadnji sejem dan so mu konfiscirali vse prezgoode pokupljeno blago. Pa kakor slišimo, to nekemu gospodu od magistratu ni bilo všeč. Tržni organ ga je poučil, da prekupe

ne smejo pred 11. uro nakupovati na trgu; svojčas je bilo dovoljeno po 9. uri, med vojno po 16. uri a po vojni se je določil čas na 11. uro. Cudimo se, da novi mestni svet, ki se bavi z vsemi mogočimi in tudi nemogočimi stvarmi, nima prav nič smisla, da bi se pobrigal tudi za večji red na trgu. So med 12 socialisti novega sosveta tudi sami kapitalisti?

— **Ustanovitev začasne vojaške uprave v Gornjem Logatcu**. Minister za notranje zadeve je odredil, da imajo z ozirom na najresnejše državne in narodne interese vojaške oblasti prevzeti upravo na teritoriju, ki so ga Italijani evakuirali, kakor tudi nad onim teritoriju, ki ga bodo na kopnem in na otokih še evakuirali po rapalski pogodbi. Kadar bo mogoče, da se te oblasti z ozirom na zunanje politične razmere predajo političnim oblastvom, se bode naknadno odredilo. V smislu navedenega ukaza je komandant dravske divizijske oblasti sporazumno z deželno vlado odredil, da prevzame komandant I. pešadijske brigade v Ljubljani komando zapadnega odseka v Gornjem Logatcu, na katero se imajo odslej naslavljati dopisi. Krajevni delokrog te komande se razteza na občine: Rovte, Hotedražica, Gornji Logatec, Dolnji Logatec, Planina, Rakek in Sorica. Kot okrajni civilni komisar v Gornjem Logatcu za prvih šest navedenih občin se dodeljuje komandi zapadnega odseka okrajni komisar dr. Dioniz Maraž z okrajnim tajnikom Franom Jurco in potrebnim pisarniškim pomožnim osebjem. Glede navedenih šest občin ima komandant zapadnega odseka oblast okrajnega glavarja in je odgovoren za red in mir na tem teritoriju. Občina Sorica ostana nadalje pod upravo okrajnega glavarstva v Kranju, samo v pogledu javne varnosti, reda in mira je pristojna pod komando zapadnega odseka.

— **Dr. Baltič v Koroški Beli**. Predsednik deželne vlade, dr. Baltič, je obiskal včeraj Koroško Belo, da si je ogledal na licu mesta poškodbe po požaru, nastale vsled bomb, ki so jih vrgli Italijani za svetovne vojne. Gospod predsednik je zagotovil občanom v smislu sklepa zadnje seje deželne vlade izdatno vladno podporo v olajšanje socialne bede v tamošnji občini.

— **400 K za ljudsko knjižnico** je darovala Posojilnica v Mariboru. To je dosedaj največji dar, ki ga je knjižnica prejela od denarnih zavodov in se torej Posojilnici, ki vedno kaže veliko umevanje v podpiranju kulturnih naprav, iskreno zahvaljujemo za velikodušni dar. Ljudska knjižnica.

— **Sestanek političnega kluba JDS** odpade v torek dne 22. tm. radi občnega zhora Jugoslovenske Matice, ki se vrši ob istem času.

— **Mestno kopališče** bo z ozirom na velikonočne praznike odprto v sredo dne 23. in v soboto dne 26. tm.

— **Mestni kino**. P. n. občinstvo se opozarja, da se z ozirom na obilen obisk in vsled izpadka predstav v četrtek in petek, vrše predstave ameriškanskega filma v epizodah „S 1 smrti“ v torek in sredo ob pol 17. (pol 5.), pol 19. (pol 7.) in pol 21. (pol 9.) uri.

— **Konjerejski odsek II. Kmetijske družbe za Slovenijo** je imel včeraj v ponedeljek popoldan v mariborskem Narodnem domu svoj običajni letni občni zbor s poročilom o delovanju v l. 1920, računskim poročilom, organizaciji okrajnih društev, spremembi pravil, predlogi članov in sluzajnostmi.

— **Pripravljalni odbor za nabavljajno zadruge** je pripravil vse potrebno za ustanovitev take zadruge v Mariboru in sklicuje ustanovni občni zbor na torek, 22. tm. ob 18. uri v poročni dvorani okrognega sodišča. Dnevni red: 1. poročilo pripravljalnega odbora glede ustanovitve; 2. Citanje, razlaganje in odobrenje pravil; 3. Vpisovanje članov; 4. volitev upravnega in nadzorstvenega odbora; 5. Sluzajnost.

— **Usposobljenostni izpiti za poučevanje na kuhinjskih in gospodinskih šolah za meščanske sloje** se vršijo glasom naredbe poverjenstva za uk in bogostije št. 66. Uradni list z dne 9. marca 1921. št. 25 na mestnem deklškem liceju v Ljubljani. Kandidatinje se prijavljajo k temu izpitu le pod sledečimi pogoji: 1. Potrdilo o državljanstvu

SHS; 2. Potrdilo o doseženi starosti 20 let; 3. Potrdilo o pridobljeni predizobrazbi na kakem najmanj smotru meščanskih šol odgovarjajočem zavodu s pravico javnosti; 4. Potrdilo, da je kandidačka dovršila gospodinsko šolo s pravico javnosti; 5. Potrdilo, da je obiskovala kandidatka seminar za izobrazbo učiteljice za kuharsko in gospodinsko šolo; ali pa 6. Potrdilo, da se je vpisalo kandidačko skozi najmanj 10 mesecev kot popolnoma zaposleno pomožno učno moč na kuharski ali gospodinski šoli s pravico javnosti. Kolkoli prošnji, ki jo je nasloviti in vpsolati na ravnanje mestnega deklškega liceja v Ljubljani do 31. marca 1921 je priložiti še: a) krstni list, b) lastnoročni popis življenja, c) zdravniško spričevalo o fizični sposobnosti, d) šolska in vsposobljenostna spričevala, e) domovinski list. Ravnateljstvo mestnega deklškega liceja v Ljubljani.

— **Ameriško vojno ministrstvo** poroča preko našega ministrstva za zunanje stvari, da se morajo podatki o zavarovanju ameriških delavcev, naših državljanov, ki so padli na zapadni fronti, izpolniti pri sodiščih in izpolnjeni vroiti ameriškega vojnemu ministrstvu v svrhu izplačila zavarovalnine. Vsak naš državljan, čigar sin je kot ameriški vojak padel v zadnji vojni, bo dobil zavarovalnine v znesku 10.000 dolarjev, t. j. okoli 370.000 dinarjev.

— **Generalna direkcija za pošto in brzojav** je predlagala, naj se uradnikom izplača po 10 par od vsakega zavoja v svrhu hitrejše ekspedicije.

— **Češka narodna cerkev**. Večina sveta stare narodne češke cerkve je protestirala proti spojenju z ortodoksko cerkvijo.

— **Posojilnica (Narodni dom) Srečke** državne razredne loterije za IV. zrebanje so cenj. odjemalcem na razpolago do 3. aprila t. l.

— **Vizum za inozemstvo**. Predsedništvo deželne vlade za Slovenijo je prejelo brzjavko od ministrstva za notranje stvari, dr. Draškoviča, kjer minister izjavlja, da vest nekaterih beograjskih listov, po katerih je za potovanje v inozemstvo potreben vizum konzularno-trgovinskega oddelka ministrstva za zunanje stvari, ne odgovarja resnici.

— **Za omelitev nalezljivih bolezni**. Poslanec Ivo Lovričević je stavil na ministra za narodno zdravje interpelacijo glede širjenja nalezljivih bolezni po vojni, posebno jetike in sifilis. Lovričević je predlagal, naj se imenujejo potujoči zdravniki, ki bodo zdravili kmete in imeli poljudna predavanja. Bolniška pomoč naj bi bila brezplačna.

— **Stirinajst milijonov kron** nagrade je obljubljen onemu, ki izsledi tatove, ki so lansko leto pokradli med transportom iz Madrida v Barcelono veliko množino draguljev. Nagrada znaša 5000 funtov šterlingov, kar pomeni v avstrijski valuti 18 milijonov kron.

— **Po udarcu na glavo je postal talentiran**. Dvanajstletni dijak Edvard Borkof v Brooklinu v Ameriki je bil najslabši dijak v razredu, ko pa se je pri nogometu udaril v glavo in padel v nezavest je potem, ko se je čez več časa prebudil, postal najbolj talentiran v celem razredu.

— **Samomor**. V nedeljo predpoldne se je v svoji sobi Gosposka ul. 56 vstrelil z dvocevko občežnani in priljubljeni nadkurat v vojaški reakti, rodom Gen. Peter Stefan. Nesrečnej je že dlje časa tožil o strašnem trpljenju na živcih. Vsled tega ru je služkinja skrla revolver, na dvocevko ni mislila. Svoj čas je Stefana vgriznil sumljiv pes in se je nahajal v Pasteurjevem zavodu, kjer pa niso mogli konstatirati pasje stekline. Ob času nesreče služkinje ni bilo doma. Ko je prišla malo pred poldnem domov, ga je našla v krvi ležečega, bit je še živ. Nesrečnej je rešilna postaja odpeljala v javno bolnico. Peter je v nedeljo popoldne ob 14. uri umrl v javni bolnici. Pogreb se vrši v torek popoldne. Pokopnik je že več let zelo trpel na nevzdržljivi živčni bolezni in je bil radi tega pred leti že v norišnici na Dunaju. Zadnji čas se je bolezen tako poslabšala, da ni mogel ne spati, ne jesti, torej je svoj nesrečni konec storil v popolni duševni zmedenosti.

— **Pet konjev zgorelo.** V soboto dne 19. t. m. ob 11. uri je stal na pragerskem kolodvoru v vagonih večji transport konjev, last tvrdke Hafner iz Zagreba. Konji se bili namenjeni za izvoz. Spremljevalec je prižgal svečo v vagonu, napolnjenem s krmo in slamo ter se odstranil, ne da bi jo vgasnil. Medtem se je sveča pri premikanju vagonov prevrnila in vagon je bil hitro v plamenu. Le s trudom se je posrečilo službujočim železničarjem ogenj lokalizirati, tako da je zgorel le en vagon. V vagonu je zgorelo tudi pet konjev, tri so preneljali še žive v Maribor, kjer so jih pa radi opeklin morali zaklati.

— **Grožen požar v Grafen-chlagu.** Kakor poroča „Montagzeitung“, je pogorelo v Grafen-chlagu pri Zwetelu od 62 hiš 56. V plamenih je našlo smrt več oseb, zgorelo je tudi nad 200 glav živine. Ogenj se je razširil radi močnega vetra s tako hitrostjo, da je bila vsa vas hipoma v plamenih.

— **Delo razmejitvene komisije.** Tehniško osebje razmejitvene komisije nadaljuje danes svoje delo na določenih mejah. Skupina, ki je bila pred nekaj dnevi napadena in ovirana pri delu nad Kaplo, se je danes podala primerno vojaško asistenco, da nadaljuje započeto postavljanje mejnih znakov. Glavni hujšak, ki so zapeljali nekaj ljudi, da so motili komisijko delo na Remišniku, so bili aretirani in izročeni sodišču. Med njimi se nahaja tudi prosluli nemškutarski župnik Lenz. Druga skupina tehnikov dela v odseku med sv. Duhom in Muro, dočim opravlja tretja skupina svoje delo vzdolž Mure.

— **Perilo hotela „Post“ Cilli.** V hotelu „Posta“ Celje je bilo ob času poletja 1913 do maja 1920 ukradenega veliko perila. Na sumu teh tatvin je bil Anton Hren iz Sv. Kunigunde pri Zrečah, ki je večkrat v hotelu prenočeval. Hren, ki je sicer po poklicu strojni-tehnik, mož inteligentnega nastopa, se je ob tem času namesto v svoji stroki, pečal samo z nakupom in prodajo raznega sumljivega blaga ter potoval tudi po mariborskem okrožju. Se-le ko je prišel v neko župnišče, kjer je župniku ponujal lepo posteljno perilo, je župnik pri natančnejšem pogledu opazil znamko „Hotel Post Cilli“. Znamka je bila sicer izrgana, a vendar se je po od-tisu v šivu še dobro poznala. Ko so Hrena prijeli, se je ugotovilo, da se je skozi 2 leti pečal samo s prodajo ukradenega vojaškega in civilnega blaga, med tem tudi perila iz omenjenega hotela. Hren se je moral pred mariborskim okrožnim sodiščem zagovarjati. Glede perila iz celisknega hotela se je izgovarjal na nekega Grobovnik, ki je takrat služil v hotelu. To sumničenje pa se je izkazalo kot neopravičeno. Hren je bil obsojen na 1 leto težke ječe.

— **Svečina pri Mariboru.** Ob pri-liki odhoda upokojenega g. nadučitelja Jaunig-a iz Svečine, se je nabralo v veselje družbi za Juroslovensko Matico 150 K. Hvala požrtvovalnim darovalcem.

Kultura in umetnost.

— **Dvajsetletnica umetniškega delovanja g. Berte Bukšekove.** Danes v torek zvečer slavi v ulogi Jele v Vojnovičevem „Evinociju“ odlična članica našega mariborskega Narodnega gledališča g. Berta Bukšekova 20letnico svojega plodnega umetniškega delovanja. Upamo, da bo naše gledališko občinstvo pokazalo g. jubilarntki, da zna ceniti to dolgo dobo njenega dela. Mi ji želimo najboljši uspeh in še na mnoga leta!

— **Glasbena Matica v Mariboru.** V četrtek dne 24. marca 1921 točno ob 20. uri (8. uri zvečer) se vrši v društvenih prostorih sestanek ženskega pevskega zbora h kateremu se vabijo vse dosedanje pevke.

Porotno sodišče.

Maribor, 17. marca.

Finančna straža v Spiljah v službi hrvatskih tihotapcev.

Konec l. 1919 je izbruhnila vojna bolezen: tihotapstvo in veriženje v splošno gnobilo. Dunaj je umiral lakota, mi smo

stradali, vse je hotelo z lahkim delom čez noč obogateti. Izprva smo se zanašali na našo obmejno kontrolo v Spiljah. A kmalu smo zvedeli, da drdavo čeli vlaki naših žvilj preko Spilj. Izprva se je reklo, da ta izvoz ščitijo poltorstotine izvoznice in režijska oprema na račun železnice. Pa smo slišali, da se s takimi dvomljivimi posli pečajo samo boljši gospodje, z iz-tihotaplenjem živil v manjših množinah pa da se pečajo v Spiljah tudi tisti organi, katerim je država poverila, da ravno onemogočajo tihotapstvo. Slišali smo, da se med temi organi nahajajo tudi elementi, ki so prišli tja iz fronte od etap-nih kolon, kjer so že med vojno delali dobre kupčije in niso prišli iz potrebe v obmejno stražno službo, marveč, da tu nadaljujejo svoje stare posle. Obmejna policija je te nečedne kupčije slutila, že ker je opazovala kako dobro razkošno žive nekateri kontrolni organi, da bi jim tako življenje ne bilo možno le ob svo-jih rednih dohodkih. Opazovali so, da se gotovi ljudje iz Hrvatske redno vsak teden vozarijo preko Spilj navidezno brez prtljage in da se sumljivo sučejo okoli gotovih kontrolnih organov. Ali na sled jim niso mogli priti.

Nekega večera koncem novembra pa se pripelje v Spilje dijakinja iz Zagreba polujoč na Dunaj. Prišla je v stražnico naše policije in tam začela praviti cel roman o večji tihotapski družbi s sede-žem v Zagrebu. Ker je zaupala tudi go-lova imena tihotapcem, ki stoje v zvezi z gotovimi finančnimi stražniki, se je višji redar Jožef Tomac začel resno zanimati za ta roman. Poleg nekega danes od-ličnega imena v Zagrebu se je imenovalo tudi ime enonovega trgovca Drenski-ja—Spoljariča, Kosa in Mladiča. Vojda te družbe je Drenski. Družba iztihotaplia živila v Avstriji v prtljažnem vozu in listi gotovi finančni pregledniki to prtljago navidezno pregledajo ter jo pre-puščajo preko meje.

V noči od 19. na 20. decembra je Tomac to družbo zasačil ter jo s tova-rišem Alojzom Pipanom natančneje opa-zoval. Drenski je ostal v kupeju, Kos je bil v prtljažnem vozu, a Mladič se je sukal okoli tega voza. V prtljažnem vozu je imel kontrolno službo nadpaznik Maks Minkuš, kateremu je pozneje sledil Lovro Kralj. Tomac je od Zagrebčanov zahteval polne liste. Drenski ni imel vsuma, onadva pa sta imela dovoljenje samo za našo državo; izgovorila sta se, da sta se pripeljala samo do Spilj po trgovskih opravkih. Na vprašanje, če imata kaj prtljage, sta najprej zanikala, potem pa pristala samo na eno potno prtljago. Pi-pan je nato vprašal finančnega pregled-nika, če imajo ti trije Hrvatje kaj prtljage. Minkuš je izpočetka tajil in se le ko je uvidel, da se osumil, je rekel, da je v vozu še 20 košar. Pipan je to javil podpoveljniku obmejne straže Ka-rolu Suša. Zaplenila se je vsa prtljaga valed česar je nastal spor med carino in policijo. Pri preiskavi teh košar so našli: 391 kg masti v nji 29 kilogramov finega cigaretnega tobaka, 35 kg svinjine, 58 kg svežega svinjskega mesa, 168 kg pšenične moke, 15 kg klobas, 18 kg sla-nine, 306 kg tobaka za pipo.

Vse to blago bi bilo šlo preko meje brez izvoznega dovoljenja in brez carine.

Pri aretaciji teh tihotapcev je Mladič nobegnul v Zagreb obvestit Drenskijevo ženo, ki je poslala dijaka Pečenko in Mladiča, naj skušata za vsako ceno rešiti aretirance in blago. Pečenko se je v ta namen zatekel k podpoveljniku Suša, kateremu je za to pomoč obljubil 10.000 mož. Da zalotijo pomagače tihotapcev med finančno stražo, se je Suša z dovo-lenjem svojih oblasti navidezno udal temu načrtu, kakor jih čitamo v Sherlock-Holmes detektivskih romanih — zal, da nam manjka prostora se z njimi pobliže seznaniti. Pripomnimo le, da je Mladič Suši izplačal 3000 K. za 7000 K pa mu je izdal pismeno obligacijo.

Pri tozadevih prvih preiskavah je prišlo na dan, da so tihotapci to prakso že zdavno izvajali, da sta v zadnjem slučaju Minkuš ozir. Kralj od tihotapcev zahtevala 14000 K. da so jima tihotapci obljubili 4000 K takoj, ostalo pa, ko se vrnejo iz Avstrije. Preiskave so se vlekle kozi celo leto, med tem so bili radi ti-hotapstva že kaznovani. In zdaj jih je čakala še porota in sicer finančna stra-žna Minkuša in Kralja radi zlorabe uradne oblasti, ostale pa radi napelje-vanja k temu zločinu. Drenski in Pečenko

sta pred poroto izginila, ostala sta samo Josip Mladič, kotijaž iz Zagreba ter Ivan Kos, trgovski pomočnik v Karlovcu.

Danes vsi stiri tajijo. Minkuš in Krulj se zagovarjata, da sta glede 14000 kron le na podlagi prtljažnega lista iz-računala, da bodo Hrvatje morali toliko plačati carine, nista pa stala v nobeni zvezi s tihotapci. Mladič in Kos pa se iz-govarjata na Drenskija.

Po dolgotrajni razpravni so porotniki z večino glasov potrdili vprašanja za dvakratna preišnja s učaja in za dne 20. decembra 1919 zasačeni slučaj. Med splošno pozornostjo je predsednik senata sodni svetnik Pichler ob 19. uri razgla-sil razsodbo. Minkuš in Kralj se kaznu-jeta radi zlorabe uradne oblasti (§ 101 Kz.) na 9 mesecev, Kos in Mladič pa radi na-peljevanja k temu dejanju (§ 101—5) in sicer Kos na 9, Mladič na 6 mesecev težke ječe.

Odprto pismo

g. uredniku „Volksstimme“

Maribor.

V zadnji številki Vašega c. lista se rogate poročilo o neki porotni razpravi ter v njej predlaganemu dodatnemu kontrolnemu vprašanju. Zagovornik, ki je to dodatno vprašanje predlagal in o katerem pišete zasmehljivo, da zamore kaj takega storiti le človek z dolgoletro sodno prakso, sem jaz. Svetujem Vam, da pišete v prihodnje o strokovnih in znanstvenih vprašanjih le tedaj, ako ste o stvari poučen. Ako bi bil kdaj čital končni stavek § 323 avstr. kazensko-postopnega reda, bi gotovo poznal bistvo po meni predlaganega vprašanja. Tega pa gotovo niste storil, nego se raje izpostavil očitku: „Si tacuisses, philosophus mansisses!“ — Ker mislim, da se razumete na latinščino istotako kot na kazenskopostopni zakon, Vam prevedem to v štajersčino: „Jetzt hat Einer g'sungen, der's auch nit versteht; am besten wär's g'wesen, wenn er's Maul g'halten hätt!“

Brez zamere in s spoštovanjem:

Maribor, 16. marca 1921.

Dr. Henrik Haas.

Sloven. narodno gledališče.

Repertoire bodočih dni:

V ponedeljek 21.: Zaprto.

V torek 22.: „Evinocija“, dvajsetletnica u-metniškega delovanja Berte Bukšekove, izven ab.

Najnovejša poročila.

Upravna razdelitev države.

LDU Beograd, 20. marca. Na seji ožjega ustavnega odseka se je razpravi-lalo o členu 62, ki se glasi: Uprava v kraljevini se bo vršila po pokrajinah, okrožjih, srezih in občinah, kakor bodo določili poseben zakon o ureditvi po-krajinskih oblastnih. Stevilo pokrajin ne sme biti manjše od 20. Vsaka pokra-jina mora imeti do 800.000 prebivalcev. Na čelu vsake pokrajine stoji pokrajinski veliki župan, ki ga imenuje kralj in ki upravlja posle državne uprave v po-krajini. Predložen je bil še dodatek: Za posle posebnega krajevnega, občinskega, sreskega ali pokrajinskega značaja se ustanovijo posebne krajevne, občinske, sreske ali pokrajinske samouprave, ki se določijo po volitvah.

Zemljoradniki bodo glasovali za vlado.

LDU Beograd, 20. marca. Mini-strski predsednik Pašić je danes ob 11. uri sprejel predsednika zemljorad-ničkega kluba Avramovića. Po daljšem pregovaranju sta ugotovila: Glede agrarne reforme ostane zemljoradnički klub na svojem stališču; namreč da za ukinjenje nadaljnjih odnošajev ni treba dati odškodnine. Klub bo glasoval za ustavo v celoti. Zahteva pa posebne omejitve k onim členom, ki govore o o začasnih naredbah. Če se dotične na-redbe izpremenijo, bo glasoval klub tudi zanje.

Korektura naše severne meje.

Maribor, 21. marca. Kakor se do-znava, nameravajo ententni zastopniki razmejitvene komisije izpremeniti spo-

razumno med našo in avstrijsko delega-cijo določeno mejo v odseku od Sv. Du-ha do Mure na ta način, da bi se meja pri Sv. Ilju, na Plaču in pri Svečini po-vrnila zopet na svojo naravno črto. To nameravajo ukreniti baje zato, ker po-teka sedanja meja preveč vijugasto po navedenem ozemlju. (Ako bi res prišlo do kakega popravka mejne črte na ozna-čenih krajih, potem bi upravičeno morali pričakovati, da nam bo ententa dodelila vsaj še en del one naše narodne posesti, ki je vsled nesrečnega po-ložaja prišel pod Nemško Avstrijo. To upanje pa nam jemlje zopet opazka, da se hoče doseči naravna meja, kar bi značilo, da se bo popravek meje izvršil po večini na stroške našega posestnega stanja in na korist Avstrije. V tem slu-čaju pa moramo že danes povzdigniti svoj glas in protestirati proti temu, da bi ententni zastopnik zaradi tega, ker njihovim očesom ne prija mejne krivulje, s svinčnikom v roki smeli začrtavati usodo našega življa in rezati v njegovo živo meso, kakor bi se njim zljubilo.

Op. ur.

Proslava aneksije v Trstu.

TIP Ljubljana, 21. marca. O včerajšnji aneksijski proslavi v Trstu se ni bilo mogoče dobiti zanesljivega po-ročila. Po privatnih poročilih se je vršila proslava na najsijajnejši način prišlo pa je baje tudi do izgrediv proti socialistom in Jugoslovenom.

Nemška zmaga pri plebiscitu v Gornji Sleziiji.

TIP Berlin, 21. marca. Izid glasov-anja v Gornji Sleziiji bo znan uradno komaj čez teden, vendar pa se po pri-vatnih poročilih o včerajšnjem glasovanju da sklepati, da je ogromno število od-dalo svoj glas za Nemčijo. Doslej so znani glasovi iz sledečih mest in okrajev: Kreuzburg, za Nemčijo 92 odst; Kotovice (mesto) 91 odst; (okraj) 72 odst; Opulj 94 odst; Tarnovice 85 odst; Bentovice 78 odst; Kraljevica 70 odst; Chorzów 62 odst.; Myslowice 55 odst.; Kozel (mesto) 93 odst.; (okraj) 75 odst.; Ratibor (mesto) 90 odst.; (okraj) 40 odst.; Bognozie 40 odst.; Leobszice 95 odst.; Velike Strelice 85 odst.; Rosenberg 90 odst.; Glainice (mesto) 90 odst.; Sublinice (mesto) 82 odst.; Hindenburg 60 odst.; Zagorze 58 odst.; Bismarkhütte 65 odst. V mestih Ples in Rybnik je rezultat tudi ugoden za Nemčijo. Vdeležba pri glasov-anju je bila silno velika, skoro stood-stotna.

LDU Berlin, 21. marca. Kakor javlja „Schlesische Zeitung“ je imelo uradniško glasovanje v Katovicah na-slednji uspeh: Za Nemčijo je glasovalo 6800 oseb, za Poljsko pa le 600.

TIP Varšava, 21. marca. Na pri-stojnih mestih se še vedno trdi, da je izid včerajšnjega glasovanja v Gornji Sle-ziji ugoden za Poljsko, dočim pa je vsa javnost prepričana, da je Poljska pro-padla radi česar vlada silna poparjenost.

Nadprodukcija na Cehoslovaškem.

LDU Praga, 20. marca. V dopisu okrožnega odbora rudarjev v Kladnem se javlja, da se čas dela v tamošnjih rudnikih praške industrijske družbe mora znižati radi nadprodukcije.

Delavski sindikati.

LDU Beograd, 20. marca. Mini-strstvo za notranje stvari je ponovno dovolilo, da se otvorijo delavski sindi-kati, ki se odslej ne bodo smeli več vmeševati v politike in se bodo morali omejiti samo na delo v sindikatih. Vlada je izdala odlok, s katerim se posameznim sindikatom vračajo zaplenjeni arhivi.

Vstaja v Rusiji.

LDU Pariz, 20. marca. (Brezlično.) Tukajšnji ruski krogi poročajo o vstaji na Ruskem. Prebivalstvo pokrajin ob Volgi se je dvignilo in pomorilo komi-sarje. Tatari iz Kazana in Astrahana so poslali nad boljševike močne konjeniške oddelke. Ukrajinski vstaši pod vodstvom atamana Strucka se borijo proti sovjets-kim četam v Kijevu. V pokrajini med Kijevom in Odoso se bojujejo med se-boj čete, katerim načeljuje kakih 20 voditeljev.

Sport.

Vabilo na pristop in podporo k ustanovitvi slovenskega kluba »Korotan« v Mariboru. Golitev nogometnega sporta in sploh vsakega sporta, ki upliva na zdravi razvoj telesnih in duševnih moči potrebuje v Mariboru širšega razmaha. Nemci imajo štiri nogometne klube v Mariboru, katere podpirajo in katerim načelujejo prvi nemški meščani. Tukajšnji Slovenci imajo šele eno športno društvo. Nemci vidijo v teh društvih znak svoje telesne in duševne sile, s katerim hočejo ohraniti Nemštvo in ga podkrepiti. Ali ni naša dolžnost, da temu nasproti podpiramo tudi pri nas vsak razvoj, ki utrjuje jugoslovanski značaj Maribora in odvrta mlade sile od toli priljubljenega alkohola in gostilne? Novi klub, ki naj bo vreden pobratimski drug društva »Maribor«, si je izbral ime »Korotan« in vabi vse sloje na podporo in pristop pod geslom: »Jugoslovanski sport zmaguje!« Klub si stavi v interesu zdravega telesnega in dušavnega razvoja naše mladine nalogo, širiti in pospeševati idejo moderne telesne vzgoje in koristiti s tem posebno tudi obrambi naroda in države na severni meji.

Gospodarstvo, trgovina.

Novi denarni zavodi v Srbiji. Leta 1920 se je ustanovilo v predvojni Srbiji 14 denarnih zavodov z glavnico 48 milijonov dinarjev in 26 delniških družb z glavnico 68,5 milijonov dinarjev.

Za promet z Romunijo. Uprava romunskih železnic je prosila naše ministrstvo zaobrazja, da čimprej pošlje svoje delegate na konferenco o direktnem železniškem prometu med obema državama.

Osební promet na progi Solit—Sinj je ustavljen, ker se z edinstvi dvema lokomotivama, ki so na razpolago, prevaža le tovar.

Svoboden uvoz vina na Čehoslovaško. Čehoslovaška vlada je dovolila svoboden uvoz 90.000 hl vina in 150 vagonov limon.

Renoviranje brzojava in telefona. Od 50 vagonov raznega materiala, naročenega od poštne in brzojavne ministrstva, je dospelo v Beograd že prvih 16 vagonov. Material obstaja iz brzojavnih in telefonskih aparatov, bakrenih žic itd. V prvi vrsti se bo pričela gradnja centralnih prog Beograd—Solun in Beograd—Sofija.

Prepovedan uvoz železa v Avstrijo. Čehoslov. ravnateljstvo južne železnice je prepovedalo vsak uvoz železa v Avstrijo, ker ista ne vrača vagonov.

Predpis o taksah. Z odločbo ministrskega sveta z dne 21. januarja 1921, št. 3265, je predpis T. br. 231 zakona o taksah spremenjen ter se glasi: »T. br. 231: Za vsako davčno prijavo dva dinarja, za vsako davčno knjižico dva dinarja.« Ta povišek je veljaven s 1. marcem t. l.

Naše železnice. Koncem l. 1920 je imela naša država 9158 km železniških prog in sicer 6395 km normalnih in 2763 ozkotirnih.

Promet med Trstom in Reko. Začetkom meseca marca se je otvoril med Trstom in Reko avtomobilni promet in sicer začetkom samo za poštne pošiljke.

Rekord dividende. Iz Berlina se poroča, da je dobila nova predilnica v Bayruthu od glavnice 40.500.000 mark čist dobiček 16.641.775 mark. Delniška družba je darovala po dve brezplačni delnici na eno staro in izplačala 20 odstotno delnico.

Bančni polom v Varšavi. Z raznimi ponesrečenimi spekulacijami je Banka poljskih trgovcev tako zavzela, da je morala ustaviti izplačila. Vojno ministrstvo je izgubilo pri tem podjetju 300 milijonov kron.

Nemške novčanice po 50 mark se bode kmalu potegnile iz prometa. Izdane so bile 30. novembra 1918.

Avstrijsko-čehoslovaška pogajanja. V zadnji proračunski debati avstrijskega narodnega sveta je govoril avstrijski trgovinski minister Heintl o pogajanjih s čehoslovaško vlado in je dejal med drugim: S posebnim veseljem pozdravljam dejstvo, da se te dni sestane s čehoslovaškim ministrom, da sklenemo trgovinsko pogodbo. Z zadovoljstvom ugotavljam, da po izjavah čehoslovaške vlade, ki sem jih dobil povodom svojega obiska v Pragi, obstaja tam ista želja, da bi se ves promet olajšal. Pričakujem, da bo prišlo do zadovoljive pogodbe, ki bo odgovarjala pomenu naših prometnih odnošajev. Pozdravljam tudi nameravane pogajanja v Portorože, ki naj napravijo nadaljnji veliki korak, da se sedanje prometne omejitve odstranijo.

Romunska luka Konstanca je zopet v prejšnjem stahju in odgovarja sedaj vsem zahtevam modernih pristanišč. Ziti elevatorji in skladišča obratujejo in petrolejska trgovina se je razvila kakor v predvojni časih.

Nevtralni trgovci za Nemčijo. Vodeči trgovski krogi v Švici, na Holandskem, v Švedski in Norveški so zahtevali od svojih vlad, naj protestirajo pri zvezi narodov proti gospodarskim ukrepom antante napram Nemčiji ter naj skušajo omiliti obstoječe sankcije.

Razno in humor.

Žalovalne šege v Novi Gvineji. Po poročilu angleškega raziskovalca Mouektona vladajo med domačim prebivalstvom v Novi Gvineji zelo čudne šege pri kakih smrtnih slučajih. Pri nekaterem plemenu si razreže žalovalce cel obraz in telo s steklenimi črepinjami, da je ves polen ran. Pri drugem plemenu vlada strašna šega, da si v znak žalovanja odrežejo dele prstov in ako je mnogo smrtnih slučajev, imajo moški namesto rok le še okrvavljene, nohabljene ude. Pleme Suan je podiralo ob takih prilikah vsa kokosova debla, dokler ni to prepovedala angleška vlada in Kalli—Kalli denejo kot znak žalovanja obraze v morje ter srkaio toliko slane vode, dokler jim skoro ne počijo pluća.

Nova iznajdba na glasbenem polju. Senzacija je zbudila v glasbenih krogih izjava Nemca Heinricha Alhaverja, da je iznašel sredstvo, s katerim se preobrazijo čisto navadne in cenene gosli v dragocene s zelo mehkim in krasnim glasom, ki se dajo primerjati s izdelki znamenitega Italijana Giovannija Stradivarija. Da preverimo občinstvo o tem, je priredil Alhaver violinski koncert, na katerem je gostoval neki inozemski violonist. Isti je najprej igral na pristnih Stradivarijevih goslih, ki so vredne danes krog 15 milijonov kron in koj na to na navadnih, ki so bile preparirane po Alhaverjevem procesu. In čudo:

Zadnje cene gosli so igrale ravnotako sladko in mlo, nego pa dragocene Stradivarijeve.

Sankajoči se medved. Naravoslovec Enos Milles, ki je raziskoval ledene poliane krog severnega tečaja, je bil nekoč priča nekega zelo zanimivega in zabavnega slučaja. Videl je nekega belega medveda, ki je počasi in oprezno korakal po ledeni strmini, gladki kot steklo. Nenadoma se je pa kosmatincu zdrsnilo ter je naglo drčal po pobočju navzdol. Kazal je v začetku znake strahu, ko se je pa v

vodoravni dolni ustavil povsem ne poškodovan, se mu je zdelo to sankanje imeniten sport. Po par trenutkih tehtnega premišljevanja se je podal zopet na vrhunec strmine, se tam previdno vlegel na hrbet, dvignil noge v zrak in hajdi zopet navzdol. To je kosmatinec ponavljal še večkrat. Mills zatruje, da je opazil pri medvedu vse znake otroškega veselja sankajočih se kratkohačnikov.

Glavni urednik: Radivoj Rehar.
Odgovorni urednik: Fran Voglar.

Mala oznanila.

Otroški vozček se ceno proda. Glavni trg 18, damski modni salon. 383

Dve krasne starinske omarice se prodajo. Kje, pove upravnistvo. 385

Ena breja kobila, 8 let stara in 1 konj (šimel), 4 leta star, se prodaja radi pomanjkanja prostora na Aleksandrovi cesti 38, Vlahovič. 376 2-2

Železen štedilnik, 140 cm dolg, 70 cm širok, se prodaja. Vrtna ulica 17. 358 6-4

Advokat

dr. Kimovec

preje v Trstu

preselil je

pisarno

MARIBOR

Sodna ulica 14.

382 3-1

Ognjemetni predmeti

kakor rakete, fontene, bengalični ogenj, papirnati tobiči, žabe in dr. se takoj dobavljajo. Pismena naročila sprejema F. Zinauer, Aleksandrova cesta 45-II. 384

Boljšo hrano

(obed in večerja)

dobi omejeno število gospodov ali dam od 1. aprila naprej v privatni hiši. P. n. reflektanti naj blagovole naznani svoje naslove na upravo lista pod šifro »Dobra hrana«. 370 3-3

Lepo

posestvo

v Pobrežju 59 pri Mariboru, gozd, njive, travniki in pašnik, skupaj 18 oralov zemlje in živina, se takoj proda. Ogleda se lahko ob nedeljah ali praznikih. 371 2-2

Proda se ceno:

Hiša z vsemi potrebnimi prostori, s posebnim hlevom za živino in svinjakom, 2 orala njive, vinograd ter pašnik. Na vrtu se nahaja preko 60 sadnih dreves. Posestvo je v Gradšču, eno uro oddaljeno od Velike Nedelje. Ponudbe osebno ali pismeno na **Antona Ožega**, Jezdarska ulica številka 8 (konjeniška vojašnica), Maribor. 357 5-3

Kupim

379 8-2

polnojermerik (Vollgatter), lahko že rabljen, velikost 30 col. Ponudbe z označbo cene in fabrikata poslati na upravo lista.

Oddelek za žgane pijače

daruvarske delniške pivovarne in elektrarne
v Daruvaru, Slavonija

dobavlja iz lastne tovarne in rafinerije špirta postaje (priprave) za denaturiranje ter žganjarne za slivovko in tropinovec.

Rafiniran špirit. Denaturiran špirit. Zajamčeno čista žgana slivovka. Najčistejši visokoodstotni destilat žganja. 368 3-2

Motor na plin

dobro ohranjen, proda po zelo ugodni ceni

Mariborska tiskarna d. d.
Jurčičeva ulica 4.

Najnižje cene!

Klobuke
čevlje, gamaše, perilo
dežnike, palice ter
razno galanterijsko
blago kupite najceneje
pri trdki

Jakob Lah, Maribor, Glavni trg 2

JUGOSLOVENSKA MATICA

priporoča

krojača Konrada Mihelič

rodem iz Sv. Barbare pri Mariboru. Bil je najboljši krojač v Pulju, postal nedavno žrtev italijanske druzali, ki mu je pogolala hišo z vso oravro in živjo sedaj kot begunec v Mariboru. **Gospodsk. ulica 32** (Švabova hiša). Prosi pomoči s krojaškim delom. Izvršuje vsa dela točno, solidno in po najnižjih cenah. 353 2-2

Ljubljanska kreditna banka

Podružnica v Mariboru

Obreštuje vloge najugodnejše.

Daje vsakovrstne kredite.

Centrala v LJUBLJANI. — Podružnice: SPLIT, CELOVEC, SARAJEVO, TRST, GORICA, CELJE, BOROVlje, PTUJ, BREZICE.

Delniška glavnica in rezerve 95.000.000.—

Izvršuje najkulantnejše vse bančne transakcije